

VOIOS BALSAS

Politikos, visuomenės ir mokslo laikraštis.

Eina vieną kartą per savaitę.

Laikraščio kaina:

Mėnesiams	12	9	6	3
Rygoje	2 r. 25 k.	1 r. 75 k.	1 r. 15 k.	60 k.
Lietuvoje ir Rusijoje	2 r. 50 k.	1 r. 90 k.	1 r. 25 k.	65 k.
Svėtimose viešpatijose	5 r. — k.	3 r. 80 k.	2 r. 50 k.	1 r. 30 k.

Vienas numeris 5 kap.

Apskelbimai. Vienai petito eilei arba jos vietai ant pirmojo puslapio mokama 30 kap., ant paskutiniojo — 10 kap.

Redakcijos ir Administracijos adresas:

Ryga, Elizavetinskaja, № 24.

Tuo adresu reikia siųsti pinigus ir laiškus.

Permainant adresą, reikia atsiųsti 30 kap. ir senasis adresas; geriausiai bus pridėjus laikraščio juostelę.

Užsieniuose gyvenančius ėmėjus prašome siųsti pinigus per **Penktąją Rygos Savitarpinę Kredito Draugiją**; tik nesiųsti „money orderiais“.

Siunčiant mums rankraščius, prašome ant jų parašyti: savo tikrąjį pavardę ir adresą.

Neapmokėtų markėmis laiškų ir raštų Redakcija nepriima; netinkančių rankraščių Redakcija savo lėšomis negrąžina.

№ 27.

Šeštadienis, rugsėjo 19 (spailo 2). d. 1909 m.

1 Metai.

„Rygos Garso“ skaitytojams,
kurie yra užsimokėję iki spalio mėn. 1 dien.,

Jau laikas

atnaujinti prenumeratą.

Žmogus didis, bet žmogus ir vargšas.

Daug įstabių dainų tenka girdėt ir matyt šių laikų žmonėms: štai nepaini rodos mašinėlė užgieda tau žmogaus balsu pažįstamą dainelę (gramofonas), už kelias kapeikas gali pamatyti kitų niekuomet neregėtų kraštų gyvenimą — gyvą gyvenimą, tokį, kaip jis yra, su gyvais, judančiais žmonėmis (kinematografas). Nesuėjai žmogus apsiprast su šitoms naujienomis, laikraščiai jau skelbia kitas, dar stebuklingesnes: Cepelinas, įsitaisęs tikrą orlaivį, kaip paukštis skrajoja po orą, lekia šimtą ir daugiau varstų nesiilsėdamas. Paskui jį kyla į orą kiti ant kitokių orlaivių. Žmonija eina pirmyn, žmogaus protas įgauna netikėtą galybę, žmogus virsta tikruoju žemės ir oro karaliumi! Ko žmonija negali, kas jai nepasiekiamas!

Žmogus didis, bet žmogus ir vargšas. Cepelinas po orą lakioja, o paprastas Baltrus ir savo pavardės nemoka pasirašyti; nemoka pasirašyti, nemoka dar ir perskaityti parašyto, ar išspaudinto žodžio. Ir tokių Baltrų ne vienas koks atsilikėlis, jų milijonai. Mūsų lietuvių didesnėji pusė, prireikus pasirašyti vos tris kryželius šiaip-taip pastatyti pajiegia. Jei kas parodo, kaip plunksna reikia ir rankas paimt.

Stėbiuosi Cepelinų galybe; bet dar labiau stėbiuosi tuom, kaip pažinę mokslo galybę žmonės gali ramiai žiūrėti į rašto ir spaudos nepažįstančius Baltrus ir Balturkus, kaip metę viską nešoka jų mokyti. Jei vienas įsigali išrast stebuklingą prietaisą, tai kitas turėtų bent mokėti pasiskaityti apie tokio gūdruolio darbus, turėtų nors mokėti nuvaldyti plunksną, be kurios vis sunkiau yra gyventi.

Sunku suprasti, kokių būdų tėvai sutinka, kad jų vaikai paliktų be mokslo, bent neišmokę nė rašyti, nė skaityti. Sakytė, nenumano mokslo vertės, nemato, koks skirtumas tarp mokančių ir nemokančių rašyti ir skaityti. To skirtumo gal nematyt kai kurie sodžių gyventojai, nes tenai labiau dirbama rankomis, bet ne miestuose, ypač dideliuose, kaip štai Rygoje, kur nemokantis skaityti ir rašyti atstumiamas nuo kiekvieno pelningesnio darbo.

Tečiau ir Rygoje dar rastum daug žmonių, ypač lietuvių, kurie mokyklą laiko per nereikalingą diktą. Gera dalis motinų-lietuvių leidžia vaikus į mokyklą tik dėlto, „kad pramokytų katekizmo ir lenkų kalbos“. Bent tokiais žodžiais teisinasi daugelis motinų, atvedusių prirašyt savo vaikelius į mokyklą. Kad ne ta lenkų kalba, kuri duoda lietuviui išsinert iš savo taip jam nemalonaus kailio, tai daugelis tėvų neleistų savo vaikų mokytis, nes katekizmo ir patį šiaip-taip pramokytų.

Iki tokia daugybė žmonių nemoka nė rašyti, nė skaityti, nedžiugina kasdien išrandami nauji orlaiviai. Žemiau orlaivių, ant žemės, negalima nematyti beraščių mynių. Tas mynias reikia nuolat turėti omenyje, reikia brukti joms elementorius ir plunksną į rankas.

Lietuvių apšvietimui per paskutinius kelerius metus daug padaryta; bet atlieka dar plati dirva apšvietimo darbui. Kas pradėta, nereikia užmesti. Reikia tas darbas varyti toliau, skleisti sviesą platin ir gilyn.

„Byrutė“, naujas laikraštis Prūsų Lietuvoje.

P. Vanagaitis pradėjo Tilžėje leisti naują lietuvišką laikraštį tautiškos pakraipos, vardu „Byrutė“. Mums atsiųsta tik-tai № 1 nuo rugsėjo 15 (2) dienos, knygutės pavidalo iš 15 puslapių. „Byrutė“ eisiant kas šešios savaitės syki. Kaina metams 1 r. 20 k., atskiras numeris 15 kap.

Daug kartų jau mėginta Prūsų Lietuvoje leisti laikraštį tautiškos pakraipos, bet visi jie pačiliui pražuvo, neilgai tepagyveno. Taip pražuvo pirmutinis šios rūšies laikraštis „Nemuno Sargas“, pradėtas vellonies Jurgio Mikšo, pražuvo ir visi vėliau mėgintieji p. Martyno Jankaus leisti.

Žuvimo priežastis suprantama — nepriteklius skaitytojų. Nors Prūsų Lietuvoje lietuvių skaičius ir neperdidelis, bet, jei tik redaktorai būtų permanę ir norėję suteikti skaitytojui tai, kas jam tinka, tai tautiškos pakraipos laikraštis būtų galėjęs Tilžėje seniai įsigyventi, ir dagi ne vienas. Bet nelaimė, kad nei vienas laikraštis neturėjo derančiai apšviesto ir pil-

Rygos Latvių naujajame teatre

Romanovo gatvė № 25.

Subatoje Rugsėjo 19 dien. 1909 m.

Draugijos „ŽVAIGŽDĖ“ ir „KANKLĖS“

rengia.

TEATRA

Mūsų geriausieji artistai-mėgėjai sulos pirmą kartą naują iš žmonių gyvenimo komediją

„Byla dėl linų markos“ ir „Velnias — ne boba“.

Biletai išanksto parduodama knygynuose p. Macejausko Didž. Pilies g. № 7, ir p. Podrezaitės Aleksandro g. № 6 ir pas p. Giedraitį Aleksandro g. № 30.

Teatras prasidės lygiai 8 val. — kas pasivėluos — galinsis.

nai savo darbą ir savo skaitytojų skonį suprantančių redaktorių. Galėtų išlikti ir įsigyventi ir „Byrutė“, jei tik būtų vedama išmintingai ir gudriai. Iš pirmojo numerio dar negalima spėti apie „Byrutės“ ateitį, galima tiktai pasakyti savo nuomonę. Mums rodosi kad šitas laikraštis negali plačiai eiti jau vien dėlto, kad jis eina perretai. Išeidamas tiktai per šešias savaites vieną syki, jis negali tarnauti skaitytojams gyvenimui reikalingomis žiniomis, prie ko prusai šiandien yra labai pripratę. Iš to atžvilgio „Byrutė“ paprastam gyventojui lietuviui visiškai nereikalinga; jis tur gana visokių „ceitungų“, einančių kas savaitė.

„Byrutės“ turinys įvairus, vis trumpais straipsneliais. Yra ir istorijos (Lietuvos) ir politikos (vietinės) ir visuomenės reikalų ir beletristikos ir humoristikos. Iš širdies linkime „Byrutei“ geros kloties.

Iš Lietuvos.

„Žiburėlio“ apyskaita. „Žiburėlis“ — tai yra prieš kelis metus įsikurusi Vilniuje draugija mokslus einančios, bet nepasiturinčios lietuvių jaunuomenės šelpimui.

Rugpjūčio 15 d. buvo Vilniuje metinis tos draugijos susirinkimas. Sulyg valdybos praneštos apyskaitos, šiais metais išduota pašalpos 14 mokiniams iš viso 1287 rub. 76 kap.

Prie „Žiburėlio“ priguli 86 žmonės. Nario mokesnis metams 5 rub.

Draugijos valdyba toki: J. Višinskienė, F. Bortkevičienė ir M. Putvinskaitė; kandidatų-gi St. Bytautas.

„Žiburėlio“ adresas: Vilnius, Bonifratų gatvė, № 10—1.

Nai viai, (Ukmergės apsk.). 28—24 rugpjūčio naktį ant Liepojaus — Romno gelžkelio suvažinėjo ukininko Jakšto ark-

lius. Negana žmogelis arklių neteko, dėlei ko ir rugiai nesėti paliko, bet da prisėis ir pabaudos užmokėti keletą dešimčių rublių už tą, kad prileidė arklius prie mašinos. Taipgi 2—3 rugsėjo naktį Bajorų sodžiaus vieną arklių suvažinėjo, kitam kojas nupiové. Reiktų mūsų ukininkams buti atsargesniems.

Uzuvodžių sodžius (Zarasų pav.). Šiame sodžiuje vaikas K. turėdamas milimą merginą atsilankydavo kone kasdieną; 30 d. praėjusio rugpjūčio susirinkęs jaunimas pradėjo iš to juoktis. Tada užpykęs K. šovė iš revolverio aukštyn. Persigandęs šuvio vaikas L. apvirto; kiti manydami, kad jis nušautas, parbėgo namo, pasiėmė šaudyklės — vieną primušą žirniais, kitą avizomis — ir ėmė vyti K. šaudydami jam į kojas. Atkeršydamas užtai K. paskui pasamdė žmones, kurie apmušė keletą vaikinų: Zuloną-gi taip primušė, kad vargei bepagys. Taip varžosi mūsų jaunuomenė. Argi tai gražu?

Gaidelis.

Rygos gyvenimas.

Pamosklai bažnyčiose:

Nedėlioje:

Sv. Pranciškaus — lietuviškas, kun. Cesevičius.

Sv. Alberto — vokiškas, kun. Lotteris.

Senoj — lenkiškas, kun. Skokovskis.

Bažnyčios pašventinimas. Kun. M. Dukalskis prašo mus pranešti, kad nedėlioje, rugsėjo 27 d. 10 val. nuo ryto, miestelyje Bolderaa, netoli Rygos, bus naujai išstatytos ten bažnyčios pašventinimas. Tam tikras traukinys išėisęs iš Rygos 9 val. nuo ryto, o atgal grįšias 8 val. po pietų. Tam traukiniui biletai parsiduoda nuo rugsėjo 19 d. iki rugsėjo

26 d. pas kun. Dukalskį (did. Pilies g. № 5, b. 10) kas dieną 4—9 val. vakaro; nedėlioje-gi, rugsėjo 27 d., biletai galima bus gauti stoties kasoje nuo 8 val. ryto.

„Žvaigždės“ narių susirinkimas.

Nedėlioje, 20 dieną šio mėnesio 2 valandoj bus (Kalneciemo g. № 59) „Žvaigždės“ narių susirinkimas. Teiksis atsilankyt mokyklos vaikų tėvai ir kiti draugijos nariai, kuriems rupi Kalneciemo mokyklos reikalai.

Valdyba.

Lietuvių Pašalpos Draugija rugsėjo 13 d. turėjo savo bute nepaprastą visuotinę susirinkimą. Susirinkimas prasidėjo 1/28 val. prie 151 atvykusio nario ir teisės iki 1/6 val. Ir šis susirinkimas, kaip paprastai pašalpiečių susirinkimai, ėje išpradžios ramiai, užsibaigė-gi triukšmingai. Susirinkimo pirmininku buvo išrinktas J. Petrulis; sekretoriu-gi p. St. Matijošaitis. Visų pirma buvo svarstyta valdybos sumanymas apie pirmo ir antro d-jos įstatų paragrafų praplatinimą, ką susirinkimas, beveik be ginčų, priėmė tokiame pavydelyje, kokiam buvo paduoti praėjusiam „Ryg Garso“ numeryje Bet vos susirinkimo pirmininkui pasiūlijus išristi sumanymą apie bufeto su visokiais gėralais įsteigimą, pakilo triukšmas ir šauksmas: „nereikia! nereikia!“ Girdėjos ir priešingi balsai, bet jų žymiai buvo mažiau. Siek-uek aptuldzius pirmininkui susirinkimą, užsirašė net apie 15 kalbėtojų.

Įdomesmus kalbėtojų išreiškimus užsirašiau ir čia trumpai paduodu. Pirmasai šneka valdybos narys p. Grigiškis. Bufetas su įvairiais gėralais, esąs labai reikalingas; ne dėl girtuokliavimo norima jį įkurti, bet dėl pasipelnijimo; buteto užlaikytojas užmokesi už d-jos butą, o mokyklą bus tada galima iš d-jos perkelti į kitą vietą; pagalius mes gi žmonės, kaip ir kiti. . . Paskui šneka antras valdybos narys p. Zagžekis, taipgi bufeto šalininkas. Atsiradus bufetui, lietuviai turėsia Rygoje savo klubą, kaip turį kituose

miestuose; tada galima rengti vakarėlius, įtaisyti biliardą ir taip linksniau laiką praleisti. Po p. Z. šneka p. Vinkšnelis: bufetas bus per labą ir pelnų draugijai ir, jeigu taisyti tai tik su visokiais gėralais. Už bufeto įsteigimą dar šneka p. Šumauskas; jis matąs tame sumanyme taipgi naudingumą ir didelį pelną, kokį latviai turi, ir dėl to pataria imti už pavyzdį latvius. Po šitų kalbėtojų išėjo p. Macevičė ir tik pasakius jam, jog bufetas su alkoholiu bus kenksmingu, buvo pertrauktas smarkiu rankų plojimu ir šauksmu: „bravo! bravo!“ Toliau prieš bufetą karštai šneka p. Janulevičius, kuriam taipgi rankomis ploja ir rėkia bravo. Čia reikia išreikšti neuzsiganėdinimą susirinkimo vadovui, kurs, nors jau iš pat pradžios paaikšėjo keno bus viršus, leidė dar toliau ir po paskutinių kalbėtojų ginčytis. Šneka dar 6 prieš bufetą ir 1 už. Po šito p. Zagžekis valdybos vardu paaiškina, kad jie, paduodami šitą sumanymą, turėję kuo geriausius norus, ir jeigu susirinkimas nesutiks įsteigt bufetą su svaiginančiais gėralais, tai tegul balsuoja už bufetą be ūkių gėralų. Pagalios balsuojama rankų pakelimu. „Bet, kad iš pakėlusiujų apie 40 rankų, kai kurie pakėlė po abi ranki, balsuojama iš naujo, po ko lieka atmetas buieto sumanymas su svaiginančiais gėralais. Balsuojant už bufetą be svaiginančiųjų gėralų pakelia rankas didžioji dalis ir taip sumanymas įeina spēkon. Po šito dar nutariama: sumažinti mokesi už vaikų mokymą tiems nariams, kurie leidžia mokyklon po kelius vaikus; dabar už 2 vaikų mokymą reikės mokėt 12 r., 3-jų 15 r., o 4-ių 18 r. per metus. Mokytojai Z. Liansbergaitei nutariama padidinti alga 5 r. per mėnesį (dabar bus 40 r.).

Ant galo, dienos tvarkai pasibaigus, buvo paduotas sumanymas sušelpi „Ryg. Garsą“, nes padėkavojant tik jam — šnekėjo p. Zagžekis — prie d-jos šiemet prisirašė apie 200 narių. Stengės ir kiti išrodynti reikalingumą palaikyti laikraštį, bet prieš šitą sukilo daugiausiai bufeto šalininkų būrelis ir pakėlė triukšmą; vienas-gi iš jų net pradėjo gromoti apskundimu gubernatoriui už svarstymą tokių

sumanymų, taip kad pasidarius suirutei, nariai išsiskirstė neišrišę pakelto klausimo.

„Kanklių“ choro repeticijos buntarinkais ir ketvergais. Pradžia 7 1/2 val. vak.

Dainavimo pradiniai kursai prasidės spalio pirmose dienose. Bus mokoma rašto gaidos (natos) ir šiaip nurodymai apie dainavimą. Prasilavinusieji galės tuojau dalyvauti chore.

Kursų vedėju bus vietinio Imperatoriškojo Muzikos Instituto studentas Pr. Radvyla.

Norintieji tuose kursuose dalyvauti gali prisirašyti nuo šio mėnesio 21 d. iki 30 d. kasdien nuo 9 v. iki 12 v. ryto ir nuo 6 v. iki 8 v. vak. „Rygos Garso“ redakcijoj, Elizavetinskaja № 24.

Tikimės, jog mūsų jaunimas pasinaudos šita progą, kad pramokus gražiai dainuoti.

„Kanklių“ valdyba.

Apie Rygos lietuvių taupomąją kasą. Ponas Binoklis pakėlė pereitame „R. G.“ N-je klausimą apie mūsų taupomąją kasą ir klausia, ar nevertėtų mums prisidėti prie Lietuviškai-lenkiškojo banko, kuris neužilgo atsidengsias. Ašejoju, ar bus tai lietuviams naudinga, nes išaugsto galima spėti, kad tai bus tikras lenkiškas bankas, ir lietuviams nebus prieinamas. (Kodėl? Red.). Vietinė „Pašalpos Draugija“ per rugsėjo 13 d. posėdį taipgi nutarė atidengti savo taupomąją kasą; bet ši kasa negalės užganėdinti visų Rygos lietuvių. (Kodėl? Red.). Dabar reiktų gerai apsvarstyti, ar laukti tų norinčių užgimti bankų, ar pasirupinti įsteigti visai savystovę lietuvių taupomąją kasą. Reikia žinot, kad įkurti naują taupomąją kasą dabar yra lengva: įstatai jau yra gatavi Pinigyno Ministerio patvirtinti, tiktai reikia susitarti nemažiau, kaip 20 ypatų ir paduoti prašymą gubernijos Mažojo Kredito inspektoriui. Per kokį mėnesį arba du gali atsidengti taupomoji kasa. Aš manyčiau, kad vertėtų susirinkti ir pasikalbėti apie šį dalyką seredoje rugsėjo 23 d. „Rygos Garso“ butan, apie 7 val. vakare. J. V.

Gerb. Redakcija!

Perskaitęs p. Binoklio strp. „uzmirštas sumanymas“ „R. G.“ num. 26, kuriame tarp kitko geidžiama „šalia grynai lietuviškos kasos, atidengti da Rygoj lietuviškai-lenkišką banką“ nustebau. . . Nejaugi p. B. mąno, kad lietuviams dar neatsibodo karvutė už ragučių turėti lenkams pasimelzt? Nevienas iš mūsų jau susipratome savo pečiais bevežiną lenkus ir pajutome, kad mūsų pečiai kiaurai pratrinti; todėl nebenorime jų vežinti; jokios „lietuviškai-lenkiškos kasos“ mūs neprivilios, ir vargu p. B. pasiseks šiaudus su ugnimi suvienyti, nes lietuvių reikalai griežtai skiriasi nuo lenkų reikalų. Jeigu jau artintis su kuo, tai mes, lietuviai, greičiau, pagal tautų giminystę ir likimo panašumą susiartysime su latviais, negu su lenkais. Pono B. viename „Ryg. Garso“ num. pasigirimas, juog Rygos lietuviai parodyse ir kitiems lietuviams kelį susiartinimui su lenkais, negalimas daiktas gyveniman įvykdinti, jeigu bent tarp menkos rygiečių saujelės, bet ne tarp mūsų žmonių daugumos. Naviška svajonė!

Tikėdamies, jog Gerb. Red. atkreips į tą dalyką savo akį ir nebeduos p. p. Binokliams vietos „R. G.“ skiltyse erzinti lietuvius.

Lieku su tikriausia pagarba

Gegždas.

Redakcijos prierašas. Jeigu ką talpinome savo laikraštje, tai ne dėl to, kad ką nors erzinti; mums rupi apsvarstyti klausimą iš įvairių pusių, be erziniškos, be nervavimosi, šaltai ir rimtai. Geriausia išklausti ir vieną pusę ir kitą; tada kasvienas pats žinos, kur jam linkt.

Iš Lietuvių Vartotojų Draugijos.

Per posėdį rugsėjo m. 13 d. prisirašė prie Draugijos narių 10 ypatų; įplaukė į draugijos kasą 59 rub.; su anksčiau įplaukusiais dabar yra pinigų 340 rub., iš kurių 810 rb. įnešta į banką. Iš priežasties buvusiojo „Lietuvių Pašalpos Draugijos“ pilnojo susirinkimo daugelis pavėlavo ateiti į mūsų posėdį ir tokiu budu pasiliko neprisirašę. Taigi Vartotojų Draugijos Valdyba kviečia tą ypatas apsilan-

Degtinės vaisiai.

V.

Geri norai.

— Ko tu verki? Reikia džiaugtis, kad Viešpats leido krikščioniškai prisiruosti, silpnu balsu kalbėjo mirdamas senis. Aš jau atgyvenau, o tu tik pradedi gyventi. Ukis ir visas mano turtas lieka tau, gyvenk su motina, neapleisk jos, ji irgi neilgai tegyvens. Glaukia, kaip pridera geram sunui!

Jis nutilo, buvo girdėti tik, kad jo krutinėje kažkas virte-virė.

— Tik tu žiurėk, nesusedėk su tuo Šiupelių Raulu, mesk tu jį. . . ir degtinės nebeperk, ji tavęs nenuves doros keliu, tik prapuldyt jį tave.

— Tėveli, su ašaromis, rankas bučiuodamas, kalbėjo Baltrus, dar tu pasitaisyti!

— Jau ne, šnabzdėjo seniukas, jaučiu, kad mirštu. Tik tu, suneli, buk žmogus, neapleisk ukio, gyvenk padoriai ir netarnauk velniui — negerk degtinės. . . Seniukas vos kvėpavo.

— Prižadėk man neapleisti motinos, — vėl silpnu balsu prašnabzdėjo seniukas.

— Tėveli! sušuko sunus: prisiekiu prieš Dievą, kad niekad daugiau nebegirtuokliausiu ir motinos neapleisiu, juk pats žinai, kaip aš ją myliu.

— Ačiu tau, suneli, tu nuėmei nuo mano sielos sunkų akmenį: kad tu prisiekei — tikiu tavim suneli. . . ir drėbančia ranka seniukas peržegnojo sunų.

— Pašauk motiną, sušnabzdėjo.

Įėjo pati, vos paeidama, prisitartino prie lovos ir parpuolė ant kelių.

— Nesirupink, širdute, — akių ne-

atverdama šnabzdėjo mirštantis — Baltus tavęs neapleis. . . Atleiski man. . . Neuzmiršk pasimelsti. . . ir nutilo amžinai.

VI.

Be degtinės darbas sekasi.

Baltrus visiškai persimainė. — Su Šiupelių Raulu pasimetė ir užsiėmė ukio darbais: įsiveisė geresnės veislės gyvulių, įsitaisė pagerintų žagrių, akėčių ir kitų ukio padarų, persistatė triobas. . . Stebisi kaimynai: „Ačiu Dievuliui, sako, pasitaisė vaikas. Mat, kaip paliove geres, tai ir darbas sekasi; dabar reikia jam tik geros šeimininkės. Už jo kiekviena dabar eis: vyras augalotas, gražaus gymio, garbanotas, toks šnekus, malonus. . . Kaip išeina iš bažnyčios šventą dieną, tai visos mergaitės tik sveikina, tik sveikina Voverių Baltrų. Džiaugiasi seniutė motina, liksmai žiuri jos akelės į margą pasaulį: sunelis padoriai gyvena, tėvo prisakymą pildo. Tik kad jis greičiau vestų — manydavo senutė — kad Dievas duotų dar anakų sulaukti. Dabar tokia gera marti pasitaiko, tik kad tie Oniutės tėvai tas vestuves vis atideda. Lyg jie nemato, kad mergaitė be mano Baltruko jau džiuti pradeda. Tai visi jau tai sako. O Balturkui ji taip-pat labai tinka, ką? Mergaitė išmintinga, graži ir gerų tėvų dukte. . .

VII.

Jau negražioju degtinę laka.

Keleri metai praslinko, kaip senis Voverys numirė, o Baltrus vis. tebelaiškė žodį ir neragavo degtinės. Vieną mūgės dieną pulkai žmonių — pėsčių, raitų ir važiuotų traukė į miestą iš artimų ir tolymų sodžių, miestelių. Visa rinka ir artimiausios gatvės prisigrudo vežimų. Juoda tik žmonių galvos, nelyginant, kaip bažnyčioje per kokį atlaidą. Ir Voverių

Baltrus atvyko į muge, nors ir nelabai skubinai iš namų ruošėsi, lyg ką prijaudamas. Nusipirkęs plieno kirviui pasmailinti, Baltrus jau buvo beeiņas namo važiuoti, tik štai kažin-kas sudavė jam per petį. Baltrus atsistuko. Tai buvo Poderių Juozas, turtingo ukininko sunus iš anapus miško. Poderiukas buvo apsitaisęs kortiniais, šviesia skrybėle.

— Sveikas, kaimyne, pasveikino jis Baltrų, kur taip skubini? Aš turiu į tave mažą reikaliuką. Girdėti, tu turis geros veislės avių. Senis liepė mane paklausti tavęs ar neperleistum mums kelias veislei. Bet ko dabar mudų čia stoviva vidury gatvės? Eiva štai į alinę, pasėdė siva valandelę, pasišnekučiuosiva.

— Atleisk, Juozuti, neturiu kada. Mama viena namie pasiliko, turiu skubinti.

— Gana jau, ar ne į davatkas tik išvirtai?

— Davatka dar nesu, bet žinai. . . nepridera. . .

— Ne kalbėk niekų kaimyne, eiva, pasėdė siva, pašnekė siva! . . Ir Juozas prievarta nusitempė Baltrų už rankovės.

Reikia pasakyti, kad su tokio ukininko sunum, kaip Puderys, kiekvienas būtų ėjęs, tik jis ne visus kviesdavosi. . .

— Aš nei pinigų neturiu su savim — mėgino Baltrus teisintis.

— Nesirupink, kaimyne, aš išmokesiu, o tu man užtat stambų aviną įtaisysi. . . Ir Juozas su Baltrum ėjo į gražius muro namus, kame ant durų buvo aiškus parašas: „T r a k t i e r n e“. Ten buvo daugybė žmonių: vieni gerė, garsiai rėkandami, kiti snaudė, dar kiti bārėsi, ketvirtai, nukorę galvas, snaudė. . . Baltrui, jau atpratusiam nuo smuklės, ne malonu buvo žiurėti į tą visą.

„Tik vieną stiklelį išgersiu ir eisiu iščia“, manė Baltrus.

Su kitu jis anaipol nebutų ėjęs, bet su Poderių Juozu. . . o dar tos avys. . .

Poderiukas susiėškojo liuosą stalėlį ir pasisodino kaimyną. Neilgai trukus ant judviejų stalelio stovėjo degtinė ir užkandas.

— Taip tai aš suprantu, tai yra kaimyniškai, sveikas kaimyne. —

— Gersi sveikas, atsakė Baltrus, tik tu, Juozeli nesuturėk manęs, nėra laiko, žinai vienas ukyje. . .

— Gėdėkis, Baltrau, ar tu už mano sveikatą dar vieno stikliuko nenori išgerti? susiraukęs paklausė Juozas, pripildamas dar vieną degtinės stiklą. Atsisakyti nepritiko, reikėjo ir antrą išgerti, ir tuoj ėmė ruošti namo, bet dar vienas jų pažįstamas priėjo, ir Baltrus susilaikė.

— A, Mikas! drutas gerai, sveikino, atėjusį Juozas, prašome į draugę, bus linksmiau.

— O, Baltrus, kaip aš tave seniai mačiau! Baltruk! sveikinosi Mikas, duodamas Baltrui ranką: duokš snukį, pasibučiuosiva. Čia buvo pramanė, buk tu į mukerius išvirtęs. Bėt šiandien matau, tave gražioje kampanijoje. Tai man patinka, Baltrus susigėdo, buvo atsikėlęs ir pasiėmęs kepurę.

— Nagi kur tu dabar? nutverė jį Poderys, be trečio nei iš vietos, ar netiesa, Mikuti?

— Tikra teisybė, atsakė šis juokdamosi.

— Negaliu, buvo bepradedęs kalbėti Baltrus, bet dviem užsiuolus, turėjo išgerti. Tečiaus stiklelis visiškai apuko Baltrui galvą, ir jis gerė stiklelį po stiklelio be skaičiaus.

kyti į ateinančius posėdžius, kurie bus kas nedėdienį nuo 1 iki 4 val. po pietų ten pat „Lietuvių Pasaļpos Draugijos“ bute (Plavučaja gatvė № 27).

Nekurie nariai ir taip ypatos, norėdami arčiau susipažinti su „Lietuvių Vartotojų Draugija“, reikalauja, kad būtų apskelbta per „Rygos Garsą“, kokios ypatos yra išrinktos valdybos. Taigi čionai pranešu visuomenei, kad laikinė „Lietuvių Vartotojų Draugij“ valdyba susideda iš sekančiųjų ypatų: pirmininkas J. Voičekauskis (gyvena Rycarska gatvė № 21 b. 1), jo padėjėjis J. Bajoras (Rycarska g. № 75a b. 10); kasierius P. Počebutas (Maža Pieno g. № 7. b. 29), sekretorius St. Matijošaitis (Didz. Nevos gatvė № 25 b. 6), sekretoriaus padėjėjas B. Zagrzeckis (Didz. Nevos gatvė № 25 b. 6).

Taigi reikalui atsitikus, galima kreiptis prie nurodytųjų ypatų, kas negalėtų ypatiskai apsilankyti, prašome prisijusti užklausymus laiskais, ant kurių bus viskas tuojau paaiškinama.

J. Voičekauskis.

Tėvų atydziai. 14 metų mergaitė A. N. grįžo vėlai naktį iš baliaus namon pas tėvus į priemiestį. Ją apsiėmė palydėt tris pažįstami jaunikačiai; bet belidėdami įsitempė į rastą pakeliu daržinę ir grumodami privertė pasiduot ant begėdiškojo darbo; paskui visi trys paleistuviai, užganėdinę savo žveriskus jausmus ir palikę apalpusią N., prasišalino. Čionai tėvams pamokslas: kam jie leidžia tokią jauną mergaitę vieną ant baliaus; tegul ar motyna, ar tėvas, arba kas iš vyresniųjų eina drauge, tada išvengs tokių karčių pasiekmių.

Paskaitymai ir politiškai neištikiamieji. Gubernijos administracija paliepus policijai ne jokiam atsitikime neleisti daryti politiškai neištikiamiesiems daryt viešus paskaitymus.

Bausmė. Dėlei vietinių įsakymų apie vežininkystę peržengimo Rygos gubernatorius rugsėjo 4 d. nubaudė sekančius vežėjus: Kazimierą Kazlauską su Kazimieru Atkočiūnu 5 rubliais kiekvieną.

Nerimsta senutė, sunaus laukdama iš mugės pargrįžtant; vieną susivarė gyvulius į kutę, kiaules pasišėrė, jau sumė, o sunaus kaip nėra, taip nėra. Kur jis dingo? Bėne bus nuėjęs Onytės atlankyti? Tikrai, turbūt, pas ją, nusprendė ji ir nusišypsojo. Kad tik greičiau tos vėstuvės. Bet jau vis būtų laikas grįžti, jis niekad taip ilgai neužtrukdavo. Ji pasipoteriavo ir atsigulė į lovą, bet negalėjo užmigti; visokios mintis smelkėsi galvon. Atsiminė ji nabašniką savo vyrą, ir staiga jai širdį susopo. Na, jei jis vėl pradėjo gerti? Baisu pamislyti! Laikrodis išmušė dvyliką. Ir atsikėlė iš lovos, priėjo prie lango, lauke buvo tamsu ir tyla. Senutė visai nerimojo. Laikrodis vienodai nuobodžiai tvaks; muša ir trečią, ketvirtą, o Baltraus nėra ir nėra.

Tiktai kada saulutės spinduliai tamsumus išblaskė, pasigirdo sunaus balsas, jis dainavo, jam kas žinkas pritarė, jis, svyrudamas, ėjo; apsikabinęs su Poderiu, be šliko su atlapu kaklu. Senutė, kaip sedėjo, taip ir pasiliko, tartum prie stalo priaugus; ir tik stiprus į duris beldimas ją prikėlė; vos priėjo ji prie durų ir atstūmė sklendę.

— Tai aš motin, prakalbėjo Baltrus, sunkiai apversdamas liežuvį. Ar neturi lašų? Siandien trupučuką pasilinksinau su geru žmogum.

— Kas tau pasidarė? Kokių čia tau lašų reikia? Eitum gulti ir gan!

— Motin, nekalbėk nieku! Ką ukininkas liepia, tai turi daryti. Kas čia ukininkauja? Ar ne aš? Ką? Atnešk šen degtinės! Ir trenkė į stalą kumsčia. Ir jis atsėdė gale stalo su kepure. Bet vidaus oras jį umai suėmė. Jis ėmė lėčiau šnekėti, paskui užsikniaubė ant stalo ir pradėjo knarkti.

arba 2 arešto dienomis; Jurgi Miskėną ir Povilą Betšėnį 3 r. arba 1 arešto diena; Eduardą Sabaitį 15 r. arba 7 arešto dienomis; Dominiką Neviadomskį — 5 rub. arba 3 arešto d.; Jokubą Gutmanį — 1 r. ar 1 arešto d., Andrių Cavnį, Mykolą Cerbutį, Antaną Kazulevičių, Igną Volotko ir Martyną Karklinį 2 r. arba 1 arešto d.; Joną Upmalį, Augustą Varną, Martyną Plumą ir Petrą Vitolį 10 r. arba 5 arešto dienomis.

Aukos „Rygos Garso“ skleidimui tarp nesusipratusiųjų ir nepasiturinčių mūsų brolių, Rygoje:

Jon. Sušinskas 80 kap. ir Al. Kiudol 25 kap. Iš viso 55 kap.

„Zvaigždė“ aukos, surinktos per vienas vakaruskas: Pelikšas Jurgelevičius 50 k.; Kazimieras Brazis 50 k.; Pranciškas Gedzius 50 k.; Antanas Raulickas 50 k.; Ona Gedzius 30 k.; Julijonas Raubickas 10 k., Stanislovas Raubickas 10 k.; Jokubas Kavalas 50 k. Iš viso 3 rub.

Dvi, ar viena?

Šių metų balandžio mėn. įsikūrė Rygoj lietuvių bendrovė vardu „Antroji Torenbergo Vartotojų Draugija“. Jos įsteigėjai ir, vėliau prisirašiusieji, nariai gyvena Mintaujos priemiestyje, nes sulypacių įstatų buvo apybuotas prisirašymas iš kitų Rygos miesto dalių. Netrukus kai kurie įstatų paragrafai buvo pakeisti naujais, kurie įstojimo jau nebevaržo.

Bet draugija ši labai išpalengvo žengia pirmyn. Daugeliui lietuvių nepatiko vien tos bendrovės vardas ir todėl prie jos mažai kas teprisidėjo. Vienok iki šiol ji visgi šiaip-taip krutėjo. Bet dabar, jos kitai seselei neseniai užgimus, vyresniosios padėjimas žymiai pasidarė sunkesniu ypač, kad prie jaunosios, kuri vadinasi „Lietuvių Vartotojų Draugija Rygoje“, žmonės labai linksta.

Kaip pirmutinė bendrovė, taip ir ši paskutinioji dar nemėgina krautuvii įkurt, nes tuo tarpu da nesusirinko reikalingo kapitulo.

Gailiai verkė senutė. Pirmą jos gyvenimo kartą jai buvo taip sunku, liudnu; ji, ką-tik kojas pavilkdama, išėjo laukan ir atsėdė ant grėčios slenkščio.

Jau saulelės spinduliai, meiliai glamonėdamiesi, bučiavo rasa apšlakstyta, lyg apsverkusią, žemę. Nuo žemės paviršiaus, šviesiosios saulelės pabugę ukai išsiskirstė ir pasislėpė. Jiems išnykus, piemenėlis, pasišokinėdamas, išginė į lauką galvijus. Bitutė nužvimbė ieškoti saldaus medučio. Paukšteliai įvairiais balsais ėmė čiulbėti. Šienpiuviai, aštriomis dalgėmis nešini, skubino į lankas. Viskas kru-ta, džiaugiasi, dirbti skubina. Tik viena senoji Voverienė nebejaucia linksumo. Ji, ašaromis papludusi, nemato, kaip visa prigimtis, saulutę išvydusi, sukru-to.

Dešimtą valandą laikrodis išmušė, o senutė dar tebesėdėjo ant slenkščio. Kaimynų duktė, praidama pro Voverių grėčią paklausė senutės, kas tai, kad šįryt Baltraus nematyti? Turėjo pameluoti, — gėda tokią teisybę sakyti.

Pagaliaus grėčioje pasigirdo balsas. Sunkią galvą pakėlęs, drumstomis akimis dairėsi aplinkui.

Baltrus aiškiai atsiminė vakarykščią girtuokliavimą, jis susiraukė, atsikėlė nuo grindų, ant kurių nakčia buvo nukritęs nuo suolo ir turėjo nusitverti už stalo, nės galva svaigo.

— Oi, kaip blogai — tarė jis. Ji kankino bausis troškulys, galva užė. Išėjęs oran jis pamatė motiną besėdinčią. Gėda jam buvo žiurėti motinai į akis.

Pamatęs žagrę begulint ant kiemo, atsiminė, kad vakar visus pirkinius smuklėje užmiršo. Staiga pagrįžo į vidų, pasiėmė kepurę ir per kitas duris išėjo į miestą.

(Toliaus bus).

Tų abiejų draugijų tikslas viens ir tas pats, taigi ar nebutų naudingiau, kad jiedvi susivienytus. Čia vertėtų imti pavyzdį nuo „Zvaigždės“. Juk rygiečiams jau gana paaiškėjo, kad, jeigu kasviename Rygos priemiestyje būtų atskira apšvietimo draugija, tai jokiū būdu jos vienos negalėtų užlaikyti savų mokyklų, o dabar, kai visi Rygos lietuviai susitelkė vienon kruvon, vienon apšvietimo draugijon, tai „Zvaigždė“ turi mokyklas net 5 vietose.

Tas pats ir su vartotojų draugijomis: labiau geistina būtų viena, bet tvirta, negu kelios menkos.

Rasit kas iš pačių įkūrėjų bei tų draugijų narių tartų žodį apie šią dalyką, — apie abiejų bendrovių susivienijimą?

Ben. Audra.

Teismas.

Revoliucijos tribunolas. Subatoje, šio mėnesio 12 dieną, Peterburgo Teismo Rumų sėssija Rygoje nagrinėjo bylą pirmininko Latvių Draugijos (Romanovo g. № 25) daktaro R. Liepino, valstiečių E. Jurjano ir K. Adamsono, kurie buvo kaltinami už tai, buk spalii m. 24 dieną 1905 m. davę Draugijos bute prieglaudą taip vadinamui „federacijos komitetui“, ir prisiekusiojo advokato Minco, pagalbininkų prisiek. advokato: Kersnovskio ir Trono už tai, buk jie sutvėrę revoliucijos tribunolą (teismą), nagrinėję formaliskai minios suimty slaptosios policijos agentų — Miulnerio ir Teichmano darbus; apie tą nagrinėjimą sustatę protokolą, po kuriuo ir pasirašę. Be to da visi kaltinami tame, buk laikę juos pat slaptosios policijos agentus už areštavę ir dargi nuėmę nuo jų fotografijas, — vis tai padarę norėdami padėt „federacijos komiteto“ darbams.

Toks labai sunkus apkaltinimas, formuluotas tokiu būdu, grumojo visoms šešioms viršminėtoms ypatoms labai sunkiomis pasekmėmis, bet pasirodė, kad visi apkaltinamojo akto punktai visai neišlaidė kritikos.

Iš liudininkų nurodymų išsiaiškino šis padėjimas.

1905 m. pabaigoje, kada buvo viskas sumišę ir kada valdžia visai nieko nebegalėjo padaryti su subruzdusia minia, pasklido Rygoje gandas, kad busias taip vadinamas žydu „pogromas“ (mušimas). Vietiniai įventojai-žydai, gerai žinodami, kad kituose miestuose tikrai tokių „pogromų“ buta, baisiai nusigando ir diena iš dienos laukė pogromo pradžios Rygoje. Intelligentai žydai tuo tarpu galvojo, kokiu būdu sučiupus policijos agentus — provokatorius.

Apie spalii mėn. 24 d. 1905 m. ant gatvės pasigirdo šuvis, kuriuo buvo sužeistas daktaras Zalkindas (žydas). Apie tai tuojaus pasklido gandas po visą Rygą ir žydu-minios manė, kad tai yra pogromo pradžia. Pasidarė baisi panika (sumišimas). Žydai puolė prie savo inteligentų, — daktaro Eliasbergo, Senfeldto ir kitų, — kad jie važiuotų pas gubernatorių ir prašytų sustabdyti prasidėjusį pogromą. Tuo tarpu d-rui Eliasbergui buvo per telefoną pranešta, kad minia pagavusi du slaptosios policijos agentus, iš kurių vienas šovęs į daktarą Zalkindą, ir buvo prašoma, kad jis atsistų ant nelaimingojo atsitikimo vietos 2—8 juristus tam dalykui gerai iširt, surašyt liudininkus, kad galima būtų paskiau kaltininkus paduoti teismān. D-ras Eliasbergis, per telefoną suradęs tam tikslui advokatus: Minca, Kersnovskį ir Troną. Šie pastarieji pribuvė ant tos vietos, kur buvo pašautas d-ras Zalkindas, sužinojo, kad minia nuvedusi suareštuotus agentus Latvių te-atran (Romanovo g. № 25), nuvyko ten, ištirinėjo tą atsitikimą ir surašė protokolą. Tuo tarpu kareiviai apsupo teatrą, suėmė visus ten buvusius ir atrado minėtąjį protokolą. Nuo to prasidėjo visa ta byla.

Po išklausimui liudininkų Rumų Teismo prokuroras atsisakė nuo kaltinimo,

ir teismas, (su luomų atstovais) pripažino visus kaltinamuosius išteisintais. Ginė juos prisiekusieji advokatai: kunigalkštis Mansyrevas, Bekkeris, Kazarinovas, Sablovskis ir kiti. Pūplikos buvo pilna salė.

Binoklis.

Iš Latvijos ir Igaunijos.

Neištikimoms ypatoms Lyvžemės gubernatorius prisiėmė neleisti skaityti viešų paskaitų.

Vokiečiai-kolonistai, kuriuos buvo pradėję taip smarkiai traukti į savo dvarus Lyvžemės baronai, esą labai menki ir nesumanūs darbininkai, jie nūgramzdįsį baronus paskutinai. Kiti baronai jau varą kolonistus lauk iš savo dvarų, o vėl kviečią latvius.

Revelyje susekė kuopą ypatingų vertėivų, kurie gabėndavę išėivius į Ameriką pertaisę juos į matrosus. Vienu laivu jie kas kartas išgabėndavę iki 50 išėiviių. Keletą šitų vertėivų jau suėmė.

Aizputė. (Hazenpotas, Kurš. g.). Kad latviai daugelyje savo krašto miestuose dar ne tvirtai sėdi ir kad ant jų viešpatauja vokiečiai, regėti kad ir iš latvių laikrašcio „Dsihve“, aprašančio Aizputės miesto gyvenimą. Šis miestas dar toks pat esąs, kaip kokie 50 metų prieš tai. Nors mokyklose ir valdiskose įstaigose įvesta rusų kalba, vienok vokiečių miestiečių dvasia ta pati, senoji. Miesto valdyboje sėdi vien vokiečiai, nors tikrųjų vokiečių čia esama labai mažai. Priežastis tam — paprasta chroniska liga — daugelio latvių atsisikėlimas nuo savo tautos ir parėjimas į vokiečius. Tiktai su latvių suvokietėjimo pagelba Aizputėje palikęs iki šiol vokiečių viršus.

Mintauja. Nuo rugsėjo 1 d. atsidarė čia latvių žemdirbystės mokykla, įkurta ir užlaikoma latvių ukininkų ekonomiskosios draugijos. Mokyklos kursas esąs toks pat, kaip valdžios vidutiniųjų žemdirbystės mokyklų (Gorkiuose, Umaniuje ir kitur). Mokykloje 2 skyriū: berniūkams ir mergaitėms. Visi mokymo dalykai išguldomi latviskai. Priimta jau apie 100 mokyniių.

Vec-Piebalga. „Ds. V.“ praneša, kad Greiverų valsčiuje baigiami statyti nauji valsčiaus mokyklai namai, kurių pastatymui busė išleista apie 30 tukstančių rub. Šitas parodo, kaip latviai nesigaili aukų apšvietimo platinimui.

Iš visur.

Šimto metų sukaktuvės. Dabar Rusija kelia paminėjimą prijungimo Suomijos (Finlendijos) prie Rusijos, kurs įvyko šimta metų atgal, t. y. 1809 metais. Tuomet Caras Aleksandras I buvo neseniai (1807 m.) susitaikęs su Napoleonu I Tilžėje, kame buvo nutarta ir švedų karalių Adolfą IV pakviesti prisidėti prie juodviejų santarmės. Adolfas gi nenorėjo prisidėti. Tada Aleksandras pasiuntė savo karuomenę į Suomiją, kuri tuomet priklausė prie Švedijos. Apėmęs Suomiją, Caras, sulyg Tilžėje įvykusios santarmės su Napoleonu, pareikalavo iš švedų karaliaus, kad tas atsisakytų nuo Suomijos ir visiškai perleistų ją Rusijai. Tas Caro noras įvyko sulyg Fridrikshamo sandoros 1809 m. rugsėjo 17 d., kame Aleksandras I apsiėmė šventai pildyti įstatus (konstitucija), kurie buvo duoti Suomijai 1772 ir 1789 metais ir nuo tos dienos Suomija skaitėsi jau prijungta prie Rusijos. Taigi šitame mėnesyje sukanka tygiai 100 metų nuo prijungimo.

Daug metų Rusija šventai pildė Aleksandro I apsiėmimą, t. y. nelaužė esančios nuo švedų laikų Suomijoje konstitucijos, ir suomelaičiai, turėdami laisvę, per tą laiką igijo labai augštą kultūrą. Pagaliaus Peterburgo biurokratai, nuolat besilankydami Suomijoje, nesa ji prasiėdė čia-jau už Peterburgo, ir matydami

Waldschleschen. Marcimis ams.

ta iš prigimimo bėdina šalį taip pražy-
dusią, liko apimti baisaus pavydo. Ka-
butų privale, žiurdami į Suomijos tvar-
ką, imti iš jos pavyzdį ir panašią tvarką
daryti pačioje Rusijoje, tai jie sumanė
Suomijos tvarką išgriauti, o įvesti ten to-
kią pat tvarką arba, geriau sakant, be-
tvarkę, kaip Rusijoje. Nors tas griovimo
darbas dar neseniai pradėtas (iš viso tik-
tai keliolika metų), bet jau daug kas Suo-
mijoje virto kitaip. Geresnėji Rusijos
visuomenės dalis su skaudancia širdžia
žiūri, kaip buvusieji ikitol Rusijos ir Sosto
istikimiausi apginėjai suomelaičiai, per
šiuos jų šalies įstatymų laužymus, kas
kartas darosi Rusijai priešingėsni ir pa-
galiaus gali tapti didžiausiais priešinkais,
kaip ir visi prispaustieji. Bet vadinamieji
tikrieji rusai vis šaukia, kad valdžia dar
permažai Suomiją imant. Tai gi ir šitas
100 metų sukaktuves apvaikščioja labiausia
tikrieji rusai. Patį suomelaičiai nu-
liudę apvaikščioja šitas sukaktuves, nėra
toliau, matoma, gali jiems eities dar
blogiau.

Spalininkų susirinkimas. 1905
met spalį m. 17 dieną Viršausiai ap-
skelbus konstituciją, susidarė Rusijoje,
tarp kai kurių kitų politiškių draugijų
viena, vardu „Sąjunga Spalio 17 dienos“
arba „Spalininkų Sąjunga“. Į šią sąjungą
pridera labai daug rusų inteligentijos ir
iš jų daug yra išrinkta trečiojo dūmo
atstovų; dūmoje jie yra vidutiniai — va-
dinamasis centras nei kairėji, nei de-
šinėji. Spalininkai reikalauja iš valdžios
tikrai įvykinimo to viso, kas buvo paža-
dėta Caro manifeste, išleistame spalio m.
17 d. 1905 metais, ne daugiau; užtatai taip
save ir vadina — spalininkais. Dabar
spalininkai, kaip ir minėdami 1905 metų
spalio manifestą, keičia ateinančių spalio
menesį Maskvoje palarytu savo susirin-
kimą, kame apsvarstysią svarbius viduri-

nus Rusijos reikalus sulyg. to, kaip jie
rišasi su minėtojo manifesto turiniu.
Tarp kito ko tame susirinkime bu-
sija pranešimai apie žmonių apšvietimą
mokyklose ir ne mokyklose, apie vietinę
savavaldę, apie žemės klausimą, apie vie-
tinių (valsčių) teismų pertaisymą, apie
baudimą nusidėjusių valdininkų, apie dar-
bininkų reikalų sutvarkymą, apie kovą
su girtuokliavimu, apie įvairių tikybų rei-
kalus Rusijoje ir dar apie daug kitų.

Į šitą susirinkimą siūsią savo atsto-
vus ir Baltijos vokiečiai.

**Penktasis esperantininkų kongre-
sas.** Nuo seniai stengiamasi išrast tokia
kalba, kuriaja galėtų susikalbėti žmonės
įvairių tautų. Viena iš išrastųjų tam tiks-
lui kalbų turi vardą *esperanto*. Šimet,
rugšėjo 5 d., buvo Barselonos mieste (Iš-
panijoje) penktasis tos kalbos šalininkų
kongresas. Spėjo, kad kongresas Ispani-
joje dėlei riaušių neįvyks, vienok, kaip
valdžiai, taip ir visuomenei priariant,
ydant šitas viso pasaulio tautų suartina-
masis kongresas nebuvo trukdytas, įvyko.
Į kongresą suvažiavo viršaus per 1500
atstovų iš įvairių tautų esperantininkų
susivienijimų. Kongreso pirmininku iš-
rinktas esperanto kalbos išgalvotojas d-ras
Zamengofas. Praėjusiais metais toks kon-
gresas buvo Vokietijoje. Esperanto kalba,
pavadinta tarptautine, išgalvota prieš ko-
kius 30 metų ir juo tolyn, juo daugyn šali-
ninkų sau randa Esperanto kalba lei-
džiama kelios dešimtys laikraščių ir turima
jau gana plati literatura. Pramokū šitos
kalbos galima greitai ir daug lengviau
už visas kitas. Rygoje yra esperantininkų
draugija; neseniai tokia d-ja įsikūrė ir
Vilniuje. Nuo praėjusių metų esperan-
to kalba švietimo ministerio leista išgul-
dinėti ir gimnazijose, tik dar nepriverstinai.
Esperanto mylėtojas.

Kynai rengsi karauti. Neseniai Pe-
kinan sušaukta karo taryba, kurioje da-
lyvaują visi vyriausieji laivyno viršininkai.
Sanvejūj atverta nauja jureivių aka-
demija. Padidintos laivų statyklos ir pra-
dėta dirbt 8 didi karo laivai. Apskelbta
viešas rinkimas pinigų karo reikalams.
Samdymas kareivių pasiliauja, o to vieton
įvedama visuotinis kareiviavimas. Yra
ruošiamą 35 naujos divizijos. Didelė su-
ma pinigų paskirta apgynimui upių ir
pajurių. Didesniuosiuose Sungarės ir
Usurės upių miesteliuose padidinta igu-
los. Dai—Chojų, ties Blagovieščensku yra
dirbama stiprios tvirtovės. Visa eilė
fortų yra statoma prie Sungarės įtakos į
jurą.

Prancuzija. Neseniai atsitiko di-
delė nelaimė su orlaiviu „La Republique“.
Beskrajojant visai netikėtai orlaivis
pradėjo svyruot ir akies mirksnyje nu-
krito žemėn. Pats orlaivis sudužo
ir 4 aficeriai, kurie su „La Republique“
skraidė, ant vietos užsimušė.

**Vieni laiko Kuko pusę, kiti Pi-
rio.** Kukas, parkeliavęs Danijon, laikė
paskaitą apie savo kelionę siaurėn. Pri-
ėjo daugybė žmonių, kurie godžiai klausė
jo pasakojimų. Danijos mokslininkai pri-
pažino, jog Kukas atradimu žemės aši-
galio mokslui padaręs daug naudos, ir įteikė
jam ypatingą garbės diplomą; o paskui
išlydėjo jį su didžia iškilme kelionėn į
Ameriką.

Anglijoje vėl daugumas linksta Piro
pusėn, kurs į Londoną atleido iš Labra-
doro telegramą, kame trumpai aprašo savo
kelionę į žemės ašigali, kurį jisai priėjęs
šių metų balandžio 6 dieną ir tenai ne-
radęs niekeno būta. Jo bendrakelei-
viai paliudysią visą teisybę. Piri labai
piktai skelbia Kuką; todėl šitas ketinas
apskusti Piri teisman. Kukui nukakus
Amerikon, pasitiko jį labai iškilmingai.

Kolera. Rygoj suseraga ir miršta,
bet ne po daug. Ligonbutyje tebėra apie
80 sergančiųjų. Peterburge suseraga
kasdien suvirš 80, o miršta suvirš 10 žmo-
nių, ligonbutyje-gi apie pustučio šimto.
Kolera jau pasirodė ir Kaukazo krašte,
mieste Baku.

Kainos Rygoje.

Kviečių Sibirijos pud.	—
„ rusiškų „	116 „
Rugių „	96 „
„ lietuviškų „	88 „
Avižių pagal gerumo	—72 „
Miežių pud.	—77 „
Sėmenų „	—163 „
Šieno birkava „	—550 „
Obolių „	60—200 „
Grušių „	100—320 k.
Jaufenos svaras „	14—24 k.
Telienos „	24—35 „
Avienos „	13—18 „
Avienos rūkytos „	15—18 „
Kiaulienos „	22—25 „

Redakcijos atsakymai
P. Lietuvos Nėšgama! Gražus tas „Sal-
tinio“ straipsnis, bet jis nepritinka mums atkar-
toti. Tamstos raštai apie vietinius lietuvius —
mums labai patinka. Lauksime kiekvienam nu-
meriui.
Gaideliui Ačiū už atsiųstias žinias;
kurios tiko, tas patalpino; prašome rašyt dau-
giau; mums ypač tinka žinios iš Lietuvos.
P. Trupučiai. Ašiu ūž korespondencijas;
sutrumpinę patalpysme su laiku.
P. P. Rimkunui, Janušoniui ir kit. Ar
kirst mišką ir žemę išdirbi, ar palikt mišką, kaip
buvęs? — sunku pasakyt nemačius to miško ir
nežinant visų sąlygų. Vienur geriau nukirtus,
kitur palikus. Geriausias nurodymus Tamstoms
gal duot koks-nors vietinis žinovas, kaip ve že-
mės matininkas p. Perekšlis, gyvenantis netoli
nuo Tamstų, Vabalninke.

Redaktorius ir leidejas:
Jurgis Linartas.

A. Glikmano
Dantų gydykla
Suvorovo gatvė № 40 . 2 .
Gydo, deda plombas ir traukia
dantis ir jų šaknis, be jokios sopsės. Iš-
tato dirbtinius dantis su plastinkomis
ir be plastunkų. Priima nuo ryto 9-tos
val. ligi vakaro 9-tos val. Mokėsi ir prak-
tikavo Berlyne. Darbininkams ir jų sei-
mynoms pusė kainos. P. 52—8

J. Vinniko
Dantų gydykla
Maskvos g. № 41.
Gygo deda plombas ir traukia dantis be
sopsės. Ištato dirbtinius dantis. Priima
visados. Darbininkams pigiau.
P. 12—6

DANTŲ GYDYTOJAS
L. Broido,
Gertrudos ir Šaltinio g. kumb., įėjimas nuo
Gertrudos gatv. № 64, 1 trepai.
Gydo, deda plombas ir traukia dantis be
sopsės. Ištato dirbtinius dantis
Gydo burnos ligas.
Priima nuo ryto 9-tos val. iki vakaro 9-tos val.
Konsultacija 30 kap. Darbininkams ir
jų šeimynoms pusė kainos. P. 52—9

Sifilį ir veneriškas ligas
gydė d-ras Girsfeld.
Marijinskaja № 4 b. 11; telefonas 3853.
P. 20—8

Nuo rugpjūčio 15 d.
įtaisau
Rygoje dirbtuvę
visokių moteriškų rubų.
Tikiuosi, kad lietuvaiteis paturės lietuve.
Su tikra pagarba
A. Žylevičienė.
Rycerių g. № 39 butas 10
5—5 (kertė Suvorovo g.).

Meldžiu tėmyti!
Grabai.
P. Ozolino,
Rygos grabų pabirkas
apdovanotas aukso ir sidabro medaliais
ir garbės diplomais.
Pasiūlo visokių puikių grabų: metalinių,
ąžuolinių, gelumbe apmuštų ir lakieruotų,
taip-gi ir kapams suolų
labai pigiai.
Pabriko sąkrovos: Rygoje — Aleksandro
gatv. № 97 ir Kicierių g. № 4, priešais miesto
ligonbučio. Volmere — Rygos g. № 32.
S. 16—15

Už 4 kap.
jus gausite tai, ko kitur negausite
už 6 kap.,
papirosus
„DIANA“
5 pap. 2 kap. || 10 pap. 4 kap.
15 „ 6 „ || 25 „ 10 „
A. S. Maikapar.

B. Zagrzeckis
Did. Nevos gatvė № 25, but. 6.

Siuvėjas lietuvis
priima užsakymus ant ci-
vilinių, forminių ir ku-
nigiškų rubų vidutinė-
mis kainomis.
J. Žigas.
RYGA.
Korabelnaja gatv. № 22.
S. 13—7

Apavų sąkrova,
V. Korman
Raudondaugovyje,
Aleksejevskaja gatvė № 3
savo namuose
Pasiūlau iš savo didelio san-
dėlio vyriškų, moteriškų ir
vaikams apavų.
Užsakymus ir pataisymus išpildau
gerai ir nebrangiai.
Užtikrinu gerą darbą.
Pasitikiu, jog gerbiamoji publika
atkreips savo akį į mano sąkrovą.
Su pagarba
V. Korman.

!!! Šokėjų atydai !!!
Rugšėjo (september) mėn. 6 dieną
įsikūrė
Nauja šokimo mokykla.
Gertrudos g. № 60, but. № 3.
Šokti bus mokoma pagal naujausios Paryžiaus
metodos. Lietuviams tam tikri kursai.
Kainos vidutinės.
Norintieji gali užsirašyti jau ir dabar kožnu laiku.
Mokymas šokiomis dienomis bus vakarais, o
nedėdieniais — dienos laikų.
Kursai moterims ir vyrams.
Su pagarba
Segall.

Pr. Štukas.
Specijališka meblių
dirbtuvė ir krautuvė.
Elizavetinskaja gatv. № 85-a, Bergo bazare.
Telefonas № 8708.
Dirbtuvė už savo dailų darbą 1907 m. gavo pa-
gyrimo diplomą, o 1908 m. — medalį.
Krautuvėje gaunama pasirinkti puikiausių
meblių, visokių didumo zerkojų, krasių ir krės-
lų, šėpų, komodų, lovų, taip-pat ir minkštų me-
blių garniturų, ir visa tat pigiomis kainomis.
—9

Union Horlogere
yra visų geriausi ir visų pigiausi
kišeniiniai eina gerai laikrodžiai.
Aukšiniai, sidabriniai, plieniniai
ir nikeliniai.
Be to, siūlau aukšinių ir sidabri-
nių daiktų; retezėlių, brasetų, brošų
ir t. t. iš naujojo aukso.
Katalogai dovanai.
Pataisau pigiai ir už gerą pataisymą
galvoju.
Meldžiu įsidėmėti firmą ir adresą:
Rob. Valdmann,
RYGA, Marijos gatvė № 10a, telefonas 3558.
S. 24—10.

Rašomųjų daiktų ir popieriaus
SAKROVA
M. Mackiewicz.
Marijinskaja gatvė № 9.
(ant Parko gatvės kumburio).
Gaunama visokių reikalingų
rašymui, pašymui ir kon-
torai prietaisų.
8—7